

Ebelik Aidiyet Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebelik Aidiyet Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20474>

Özet

Ebelik Aidiyet Ölçeği, 2018 yılında Dr. Yasemin Başkaya tarafından, Türkiye'deki ebelerin mesleki aidiyet düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, ebelik mesleğine yönelik duygusal bağlılık, mesleki rollerin ve sorumlulukların yerine getirilme istekliliğini, mesleki gelişim olanaklarının değerlendirme yeteneğini ve meslek sorunlarına dair farkındalığı kapsayan dört ana faktör etrafında yapılandırılmıştır. Toplam 22 maddeden oluşan bu ölçek, ebelerin mesleklerine duydukları bağlılık seviyesini ve bu bağlılığın tükenmişlik gibi diğer psikolojik değişkenlerle ilişkisini incelemek için tasarlanmıştır. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach-Alpha değeri 0,905) sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ebelik Aidiyet Ölçeği, Mesleki Aidiyet, Ebelik, Sağlık Profesyonelleri, Tükenmişlik, Psikometrik Araç, Türkiye.

Yazarlar

Yasemin Başkaya

Amaç

Ebelik Aidiyet Ölçeği'nin temel amacı, Türkiye'de görev yapan ebelerin mesleklerine yönelik duydukları aidiyet düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, ebelerin mesleklerini ne derece benimsediklerini, mesleki rollerini ne kadar etkili üstlendiklerini ve mesleki sorunlarına nasıl algıladıklarını değerlendirerek, bu aidiyetin potansiyel olarak iş doyumu ve tükenmişlik gibi sonuçlarla ilişkisini araştırmaya sunmayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, ebelik mesleğinde personel devir hızının azaltmaya yönelik kurumsal stratejilerin geliştirilmesi ve ebelerin ebelik uygulamalarına olan bağlılıklarının artırmaya yönelik eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesi için de kritik bir araç olarak kullanılabilir.

Yapı

Ebelik Aidiyet Ölçeği, mesleki aidiyet kavramının dört alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu boyutlar, mesleğe yönelik tutumların ve davranışsal eğilimlerin kapsamlı bir değerlendirmesini sağlamaktadır. Ölçek, ebelerin mesleki kimliklerinin farklı yönlerini ele alarak, aidiyetin sadece duygusal bir bağdan ibaret olmadığını, aynı zamanda somut görevler ve kariyer gelişimi ile de ilişkili olduğunu göstermektedir.

Ölçekteki 22 madde, dört faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler şunlardır: 1) Duygusal Aidiyet, 2) Mesleki Rol ve Sorumluluklar Yerine Getirme, 3) Mesleki Gelişme ve Olanaklar Değerlendirme, ve 4) Meslekte Görev ve Yetki Şerhi. Bu yapı, aidiyetin bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme aşamasında Yapı Geçerliliği çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Kalan 22 maddenin istatistiksel analizlere tabi tutulması sonucunda, ölçeğin teorik olarak beklenen dört faktörlü yapıya doğrulanması tespit edilmiştir.

Yapılan açıklayıcı faktör analizi (AFA), ölçeğin maddelerinin ilgili alt boyutlara anlamlı yükler verdiğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten de ebelik aidiyetinin farklı yönlerini ölçtüğü varsayımını desteklemektedir ve ölçeğin yapısal uygunluğunu bilimsel olarak kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ebelik Aidiyet Ölçeği'nin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach-Alpha (α) değeri ile değerlendirilmiştir. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı 0,905 olarak bulunmuştur, bu da ölçeğin mükemmel bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Alt faktörlerin güvenilirlik değerleri de yüksek düzeydedir:

Duygusal aidiyet faktörü için: $\alpha = 0,878$

Mesleki rol ve sorumluluklar yerine getirme faktörü için: $\alpha = 0,851$

Mesleki gelişme ve olanaklar değerlendirme faktörü için: $\alpha = 0,913$

Meslekte görev ve yetki şerhi faktörü için: $\alpha = 0,806$

Tüm faktörlerin 0,80'in üzerinde güvenilirlik değerleri sergilemesi, ölçeğin alt boyutlarının da tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin nihai yapısı, 22 maddenin açıklayıcı faktör analizine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkmıştır. Analiz, ölçeğin toplam varyansın önemli bir kısmını açıklayan dört belirgin faktörden oluştuğunu göstermiştir. Bu dört faktör, kuramsal çerçeveye uyumlu olarak belirlenmiştir.

Duygusal Aidiyet (7 Madde): Ebelerin mesleklerine karşı hissettikleri kişisel uygunluk ve bağlılık duygusunu ifade eder.

Mesleki Rol ve Sorumluluklar Yerine Getirme (7 Madde): Ebelerin mesleki görevlerini üstlenme ve bu görevleri yerine getirme istekliliğini ölçer.

Mesleki Gelişme ve Olanaklar Değerlendirme (5 Madde): Ebelerin kariyer gelişim fırsatlarını

takip etme ve mesleki bilgisini güncel tutma çabası yansıtır.

Meslekte Görev ve Yetki Sınırı (3 Madde): Ebelerin kendi yetki alanlarındaki farkında olması ve diğer sağlık profesyonelleri tarafından yetkilerinin ihlal edilmesine karşı durumu değerlendirir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Yazılı Anket (Öz Bildirim Ölçeği)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de çalışan veya eğitim gören ebeler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılmıyorum).

Anahtar Kelimeler

Ebelik, Meslek, Aidiyet, Psikometri, Cronbach Alpha, Faktör Yapısı, Sağlık Profesyonelleri, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: yhamlaci@sakarya.edu.tr

Yazın Adresi: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Tezin yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Yasemin Bađkaya'nın 2018 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanımı ve izin şartları için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dökümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [ebelik-aidiyet-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Başkaya, Y. (2018). *Türkiye'deki ebelerin mesleki aidiyeti ve tükenmişlik düzeyleriyle ilişkisi* (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Ebelik Aidiyet Ölçeği Maddeleri

Ölçek 22 madde ve dört faktörden oluşmaktadır. Örnek maddeler aşağıda listelenmiştir:

Duygusal aidiyet (7 madde): Ebelik bana uygun bir meslektir.

Mesleki rol ve sorumlulukları yerine getirme (7 madde): Yeniden an kliniğinde çalışabilirim.

Mesleki gelişme ve olanakları değerlendirme (5 madde): Ebelikle ilgili yeni uygulamaları takip ederim.

Meslekte görev ve yetki sorunları (3 madde): Ebelik uygulamaları için diğer sağlık profesyonelleri tarafından yapılmasına karşıyım.